

IV.

B e t æ n k n i n g

over

Udkast til Regulativ for Handelspladsen Silkeborgs økonomiske Bestyrelse.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 28de December 1854.)

Det „Udkast til et Regulativ for Handelspladsen Silkeborgs økonomiske Bestyrelse“, hvorover undertegnede Udvalg skal afgive Betænkning, har allerede været forelagt Landstinget i Slutningen af 1852, og, uagtet de gjentagne Afbrydelse af Rigsdagens regelmæssige Virksomhed have bevirket, at Sagen endnu henstaaer uafgjort, har dog et af Landstinget nedsat Udvalg alt under 19de April 1853 derover afgivet en Betænkning (Rigsdagstidenden 1852—53 B. XLV. Pag. 568—576) hvortil der er taget væsentligt Hensyn ved den Omarbejdelse, som især er bleven foranlediget ved de midlertidige indtraadte Forandringer i Handelspladsens Skole, Kirke, og Jurisdictionens Forhold, hvorved den communale Ordning, hvortil den efter de i Kgl. Refol. 3die Martz 1847 opstillede Betingelser alt var berettiget i Aaret 1850, nu kan fremtræde i en langt fuldstændigere og til Pladsens hurtige Udvikling svarende Skikkelse. Da det hele Regulativ derhos er aldeles provisorisk, idet sammes Slutningsbestemmelse anordner dets Revision, naar en ny Communallov for Kjøbstæderne er givet, og senest, naar 10 Aar ere forløbne fra dets Udstædelse, saa har Udvalget anseet det for sin Hovedopgave at forhjælpe denne Sag, der alt har været Gjenstand for saa langvarige og gjentagne Overveielser, til en let og hurtig Afgjærelse. At benytte dette aldeles locale Regulativ som Anledning til Gjennemførelsen af de rette Grundsatninger for den communale Selvbestyrelse, har Udvalget saa meget mere maattet ansee for ubetimeligt, som de indtraadte senere Ud-

sigter for Udviklingen af vore indre Forhold i Grundlovens Aand berettiger til det Haab, at dertil snart vil frembyde sig en naturligere og virksommere Leilighed.

Det er derfor fornemmeligen kun et enkelt Punkt, hvorpaa Udvalget skal henlede Thingets Opmærksomhed, nemlig de i S. 3 indeholdte Bestemmelser om Valgret og Valgbarhed i Kommunen. I den Henseende fordrer det oprindelige Udkast, foruden de almindelige personlige Egenstaber (Fuldmyndighed, Abergtyethed og Raadighed over Boet) og Betingelserne for Hjemstedsret (fast Bopæl i eet Aar med egen Gie og Diss) en Censur af 2 Rbd. og enten Gie af en Bopæl eller Leiemaal, der sikker mindst et Fjerdingaars Opgjælse. Denne sidste Bestemmelse hidrørte fra den — især af Skandeborg Amtsraad fremhævede — Frygt, at ellers Arbejderne paa Papiirfabriken, og gennem dem sammes Gier, vilde faae for stor Overvægt i Kommunen. Det er den samme Forudsætning, som bestemte det tidligere af Landstinget nedsatte Udvalg til — vel iffe at foreslaae, men dog at henstille til nærmere Overveielse, om iffe Censur maatte være at forhoie til 5 Rbd., hvilken Bestemmelse derefter findes optaget i det nu foreliggende, omarbejdede Udkast.

De senere fremkomne Oplysninger godtgjøre imidlertid fuldstændigen, at denne Forudsætning er urigtig, denne Frygt ubegrundet. Ifølge en Udvalget foreliggende Fortegnelse over Handelspladsens Indvaanere og den 1854 dem paa lagte Tattig- og Skolekat vilde nemlig Valgernes og de Valgbares Tal blive: ma